

IF

IF là bài thơ nổi tiếng nhất của Rudyard Kipling sáng tác năm 1895 và in năm 1910 trong cuốn Phần thưởng và Tiên (Rewards and Fairies), gồm truyện và thơ.

Bài thơ được coi là một sự thể hiện đặc biệt thành công về chủ nghĩa khắc kỷ, chủ nghĩa chấp nhận nghịch cảnh của thời đại Victoria

Theo kết quả thăm dò dư luận của đài BBC năm 1995, bài thơ này được coi là bài thơ tiếng Anh hay nhất mọi thời đại.

Kipling kể rằng bài thơ này được nhiều nơi in thành tờ như những bức tranh để treo trong phòng làm việc, trong phòng ngủ hoặc những nơi trang trọng và họ coi bài thơ này như những lời răn dạy. Nhà thơ T. S. Eliot (giải Nobel Văn học năm 1948) gọi bài thơ này của Kipling là một "bài thơ vĩ đại" trong một số tiểu luận phê bình của ông.

IF được dịch ra rất nhiều thứ tiếng trên thế giới. Một bản dịch sang tiếng Pháp là "SI" của André Maurois. Rất tiếc là bản tiếng Pháp đã không theo sát với nguyên bản tiếng Anh, hầu như chỉ lấy ý mà thôi.

Bản dịch tiếng Việt của Tchyra Đái Đức Tuấn lại chỉ dựa vào bản tiếng Pháp nói trên nên nếu ghi là dịch bài thơ **IF** của Kipling thì người đọc sẽ thấy không chính xác.

Cảm nhận thấy bài thơ có vẻ đã tóm lược một số triết lý sống của Phật giáo nên chúng tôi chuyển dịch nguyên bản **IF** của Rudyard Kipling sang tiếng Việt với những vần thơ "lục bát" sau đây.

Tâm Minh Ngô Tăng Giao
(Virginia, USA, tháng Mười năm 2014)

If...

If you can keep your head when all about you
Are losing theirs and blaming it on you,
If you can trust yourself when all men doubt you,
But make allowance for their doubting too;
If you can wait and not be tired by waiting,
Or being lied about, don't deal in lies,
Or being hated, don't give way to hating,
And yet don't look too good, nor talk too wise:

If you can dream—and not make dreams your master;
If you can think—and not make thoughts your aim;
If you can meet with Triumph and Disaster
And treat those two impostors just the same;
If you can bear to hear the truth you've spoken
Twisted by knaves to make a trap for fools,
Or watch the things you gave your life to, broken,
And stoop and build 'em up with worn-out tools:

If you can make one heap of all your winnings
And risk it on one turn of pitch-and-toss,
And lose, and start again at your beginnings
And never breathe a word about your loss;
If you can force your heart and nerve and sinew
To serve your turn long after they are gone,
And so hold on when there is nothing in you
Except the Will which says to them: 'Hold on!'

If you can talk with crowds and keep your virtue,
Or walk with Kings—nor lose the common touch,
If neither foes nor loving friends can hurt you,
If all men count with you, but none too much;
If you can fill the unforgiving minute
With sixty seconds' worth of distance run,
Yours is the Earth and everything that's in it,
And—which is more—you'll be a Man, my son!

RUDYARD KIPLING
(1865 -1936)

Nếu...

Nếu con tự tại an nhiên
Khi người chao đảo và phiền trách con;
Nếu con tin tưởng mình luôn
Mặc người nghi kỵ không buồn tin con;
Nếu con quyết chí chờ trông,
Hay người gian dối, mình không theo người,
Ai sân hận, mình thành thời,
Không khoe bản ngã, không lời tự kiêu;

Nếu con mơ ước đủ điều
Không sùng bái mộng, sớm chiều buông lời;
Nếu con suy nghĩ chuyện đời
Không dùng, lại bỏ ra ngoài mục tiêu;
Nếu con đối xử hai điều
Thành Công, Hoạn Nạn đồng đều như nhau;
Nếu con nhấn nhọc trước sau
Nghe chân lý vốn từ lâu đẹp lời
Nay phường gian xảo dong chơi
Cổ tình xuyên tạc bẫy người vô minh;
Hay con nhìn sự nghiệp mình
Cả đời xây dựng, tan tành phút giây,
Và con quyết tạo lại ngay
Dù không phương tiện, trắng tay, tiêu điều;

Nếu thâm góp của rất nhiều
Đỏ đen nường hết khi liều ăn thua
Rồi con khởi nghiệp như xưa
Không than tài sản mình vừa tiêu tan;
Nếu con tâm trí lờ lảng
Sức tàn, lực kiệt chẳng màng làm chi,
Rồi vươn lên tiếp bước đi
Giữ nguyên Ý Chí kiên trì: "Quyết tâm!"

Nếu con đạo hạnh vẹn phần,
Không phân Vua hoặc thường dân cận kề;
Nếu thù hay bạn đôi bề
Khó làm con bị não nề tổn thương,
Nếu người tính toán đủ đường
Nhưng con vẫn thấy tâm thường đáng chi;
Nếu từng phút lãng trôi đi
Con đều tận dụng không hề bỏ qua;
Thì con ơi, cõi Ta Bà
Cùng muôn sự vật: con là chủ nhân
Và hơn nữa quý bội phần
Con sẽ là kẻ Thành Nhân con à!

Tâm Minh NGỖ TÀNG GIAO
(chuyển dịch thơ)

